

Regionalny Ośrodek Doskonalenia Nauczycieli
"WOM" w Częstochowie

KWARTALNIK NAUCZYCIELSKI

Rocznik: , Miesiąc:

01: "W mojej pięknej Ojczyźnie-polszczyźnie" - scenariusz ogólnoszkolnego projektu propagującego poprawność językową.

**Autor: mgr Anna Wojtyra - nauczyciel języka polskiego
mgr Anna Wojtyra - nauczyciel biblioteki
Gimnazjum im. Królowej Jadwigi w Lipiu**

01: "W mojej pięknej Ojczyźnie-polszczyźnie" - scenariusz ogólnoszkolnego projektu propagującego poprawność językową.

Autor: *mgr Anna Wojtyra - nauczyciel języka polskiego*
mgr Anna Wojtyra - nauczyciel biblioteki
Gimnazjum im. Królowej Jadwigi w Lipiu

Cele projektu:

Główny: **Propagowanie pięknej polszczyzny.**

Szczegółowe:

I. Językowe:

1. Podnoszenie sprawności komunikowania się poprawną polszczyzną.
2. Wzbogacanie zasobu leksykalnego uczniów.
3. Rozwijanie umiejętności wypowiedzania się w różnych formach.
4. Uwrażliwianie na piękno mowy ojczystej.
5. Kształtowanie poczucia kultury językowej.

II. Pozajęzykowe:

1. Rozbudzanie aktywności poznawczej uczniów i postaw twórczych.
2. Kształtowanie umiejętności komunikowania się z innymi w różnych sytuacjach.
3. Angażowanie się w działania podejmowane przez szkołę, klasę, grupę.
4. Kształtowanie umiejętności autoprezentacji na forum szkoły.
5. Kształtowanie poczucia odpowiedzialności za efekt pracy zespołu.

Planowane efekty:

Uczeń:

- uświadamia sobie konieczność ciągłej edukacji w zakresie doskonalenia posługiwania się językiem polskim
- poszerza swoją wiedzę o nowy zasób językowy: słownictwo, zwroty i wyrażenia, zasób leksykalny
- sprawnie komunikuje się w rodzimym języku
- dostrzega wartość języka polskiego; rozumie, że jest on oznaką tożsamości narodowej
- odznacza się postawą twórczą w zakresie realizacji zadania
- planuje, organizuje pracę zespołu; czuje się odpowiedzialny za efekt pracy grupy
- potrafi zaprezentować swoją pracę na forum publicznym
- ocenia pracę swoją i innych

Ocena efektów projektu:

1. Ustne podsumowanie projektu przez dyrektora szkoły oraz nauczycieli-koordynatorów projektu.
2. Ewaluacja projektu przez zespół przedmiotowy nauczycieli humanistów (nauczyciele języka polskiego) oraz przez nauczyciela-bibliotekarza.

Załączniki:

1. **Harmonogram działań.**

Powinien zawierać zadania (dostosowane do potrzeb i możliwości szkoły), wyznaczony czas na pracę nad projektem w poszczególnych klasach lub zespołach zadaniowych, daty prezentacji projektu - z uwagi na dużą ilość materiału proponujemy prezentację podzielić na 3 części, formę podsumowania - sposoby nagradzania uczniów za pracę nad projektem i prezentację. Podajemy w nim terminy oraz osoby odpowiedzialne za realizację poszczególnych zadań, a także koordynatorów projektu i osoby wspierające pracę uczniów (nauczyciele języka polskiego, wychowawcy).

2. **Instrukcje dla klas:**

Ogólna:

1. Zapoznajcie się z przydzielonymi zadaniami.
2. Zaplanujcie pracę w zespole klasowym; przydzielcie obowiązki.
3. Postarajcie się, aby każdy uczeń w klasie był zaangażowany w pracę nad projektem. Przestrzegajcie zasad pracy grupowej. Pamiętajcie, że każdy z Was jest bardzo ważny i każdy może mieć duży wpływ na końcowy efekt pracy zespołu. Oceniana będzie przede wszystkim Wasza pomysłowość i kreatywność.
4. W razie potrzeby konsultujcie się z nauczycielami języka polskiego i nauczycielem bibliotekarzem.
5. Wasza prezentacja powinna zainteresować pozostałych uczniów, wzbogacić ich wiedzę i umiejętności językowe oraz wpłynąć na podniesienie kultury posługiwania się językiem polskim.
6. Pomagajcie sobie wzajemnie! Pamiętajcie, że uśmiech i życzliwość zjednuje przyjaciół i sprawia, że praca staje się przyjemnością!
7. Praca Twojego zespołu zostanie oceniona podczas prezentacji a Ty otrzymasz (lub nie) od wychowawcy punkty za swój udział w pracy. Otrzymaś również ocenę z języka polskiego.

Szczegółowe:

Klasa (lub grupa zadaniowa) nr 1

Temat: "Chodzi mi o to, aby język giętki powiedział wszystko, co pomyśli głowa..." - o naszym języku ojczystym w literaturze.

Zadania:

1. Poszukajcie tekstów literackich (poezja, proza) odnoszących się do piękna polskiej mowy.

2. Wyszukajcie powiedzenia, przysłowia, sentencje, aforyzmy o naszym języku narodowym. Skorzystajcie ze zbiorów biblioteki, Internetu, podręczników do języka polskiego i in.

3. Przygotujcie 10-minutowe wystąpienie, w którym zaprezentujecie efekty swojej pracy.

Propozycje realizacji zadania, pomysły:

1. Recytacja utworów lub ich fragmentów.
2. Opracowanie książki zawierającej cytaty, myśli, powiedzenia, aforyzmy, fragmenty prozy, lirykę itp. Nadanie jej tytułu.

1. Plakaty.

Klasa nr 2

Temat: Historia języka polskiego.

Zadania:

1. Zapoznajcie się z historią naszego języka tzn. z jego początkami, rozwojem, odmianami.
2. Zwróćcie uwagę na różnorodność języka - dialekty, gwary regionalne, odmiany środowiskowe.
3. Przygotujcie 10-minutowe wystąpienie, w którym zaprezentujecie efekty swojej pracy.

Propozycje realizacji zadania, pomysły:

1. Wykresy, plansze, prezentacja multimedialna.
2. Krótki referat.
3. Scenki - gwary środowiskowe, dialekty.

Klasa nr 3

Temat: Sposoby bogacenia języka.

Zadania:

1. Sprawdźcie, jakie są sposoby bogacenia słownictwa.
2. Wyszukajcie we współczesnym języku wyrazy nowe i zastanówcie się nad ich znaczeniem i językową przydatnością.
3. Stańcie się autorami małego leksykonu "słowopotworków językowych".
4. Przygotujcie 10-minutowe wystąpienie, w którym zaprezentujecie efekty swojej pracy.

Propozycje realizacji zadania, pomysły:

1. Minisłowniki, leksykony.
2. Wykresy.
3. Zabawne scenki językowe.

Klasa nr 4

Temat: Obce wyrazy w naszym języku.

Zadania:

1. Udowodnijcie, że zapożyczenia są jednym ze sposobów bogacenia się polszczyzny.
2. Jakie języki obce miały w przeszłości i mają obecnie wpływ na nasz język narodowy - odnieście się do historii i współczesności.
3. Ustalcie, na czym polega czystość w języku, wyjaśnijcie zjawisko puryzmu językowego.
4. Rozważcie, jakie stanowisko należy zająć wobec ekspansji wyrazów pochodzenia obcego (głównie anglicyzmów).
5. Przygotujcie 10-minutowe wystąpienie, w którym zaprezentujecie efekty swojej pracy.

Propozycje realizacji zadania, pomysły:

1. Plansze, wykresy, mapy zapożyczeń.
2. Przykłady zapożyczeń podane w ciekawej formie.
3. Dyskusja zwolenników i przeciwników zapożyczeń.

Klasa nr 5

Temat: O zjawisku mody językowej.

Zadania:

1. Wyjaśnijcie, na czym polega moda językowa.
2. Zgromadźcie wyrazy aktualnie modne.
3. Ustosunkujcie się do zjawiska mody językowej.
4. Przygotujcie 10-minutowe wystąpienie, w którym zaprezentujecie efekty swojej pracy.

Propozycje realizacji zadania, pomysły:

1. Słowniczek wyrazów modnych.
2. Scenki z zastosowaniem wyrazów tego typu.
3. Plansze (za i przeciw, plusy i minusy używania wyrazów modnych).

Klasa nr 6

Temat: "Błądzić jest rzeczą ludzką"... , ale staraj się wypowiadać poprawnie!

Zadania:

1. Zastanówcie się, na czym polega poprawność językowa.
2. Co to jest błąd językowy i jakie są jego rodzaje? - wyszukajcie informacje.
3. Jakie nieporozumienia wynikają z nieumiejętnego posługiwania się językiem? - zaprezentujcie przykłady.
4. Przygotujcie 10-minutowe wystąpienie, w którym zaprezentujecie efekty swojej pracy.

Propozycje realizacji zadania, pomysły:

1. Wykresy, tabele, zestawienia.

2. Scenki ukazujące skutki popełniania błędów językowych.
3. Hasła propagujące poprawność językową.

Klasa nr 7

Temat pracy: "Chuligaństwo" językowe.

Zadania:

1. Zastanówcie się, co kryje się pod pojęciami: chuligaństwo, chamstwo, grubiaństwo językowe.
2. Zaprezentujcie na czym polega istota wulgaryzacji języka.
3. Przeprowadźcie w naszej szkole akcję walki z wulgaryzmami.
4. Zaproponujcie jeszcze inne sposoby przeciwstawiania się wulgaryzacji języka.
5. Przygotujcie 10-minutowe wystąpienie, w którym zaprezentujecie efekty swojej pracy.

Propozycje realizacji zadania, pomysły:

1. Ankieta na temat grubiaństwa językowego przeprowadzona wśród uczniów i nauczycieli naszej szkoły. Prezentacja wyników.
2. Plakaty nawołujące do dbałości o higienę językową (walka z wulgaryzmami).

Klasa nr 8

Temat pracy: O elegancji w języku.

Zadania:

1. Wyjaśnijcie, na czym polega istota elegancji językowej. W czym przejawia się troska o piękno języka, szacunek wobec mowy ojczystej.
2. Opracujcie językowy savoir-vivre.
5. Przygotujcie 10-minutowe wystąpienie, w którym zaprezentujecie efekty swojej pracy.

Propozycje realizacji zadania, pomysły:

1. Kodeks zasad elegancji językowej.
2. Plakaty, rysunki.
3. Scenki - użycie wyrazów grzecznościowych.

Klasa nr 9

Temat: Korzystajmy ze słowników i poradników.

Zadania:

1. Zastanówcie się, gdzie szukać pomocy, gdy mamy kłopoty z wystawianiem się, pisaniem.
2. Opracujcie listę słowników i poradników języka polskiego.
3. Przygotujcie, krótkie, zwięzłe informacje o najbardziej popularnych i przydatnych słownikach języka polskiego.
4. Przygotujcie 10-minutowe wystąpienie, w którym zaprezentujecie efekty swojej pracy.

Propozycje realizacji zadania, pomysły:

1. Wystawka słowników i poradników językowych.
2. Plansze.
3. Prezentacje słowników.

3. Teczki dla poszczególnych klas.

Zawierają: scenariusz projektu, instrukcje (ogólną i szczegółową), materiały dodatkowe - skopiowane teksty źródłowe, ćwiczenia, propozycje do prezentacji i in., kryteria oceniania. Poszczególne klasy same wzbogacają zawartość w/w teczek według własnego uznania i potrzeb.

4. Kryteria oceniania:

1. Właściwe i wyczerpujące ujęcie tematu. (0-3 punktów)
2. Ciekawy sposób zaprezentowania omawianych treści. (0-3 punkty)
3. Zaangażowanie uczniów w przygotowanie prezentacji. (0-3 punkty)
4. Zainteresowanie słuchaczy omawianym tematem, sposobem prezentacji. (0-3 punkty)

Punktacja:

12-11 ocena celująca

10-9 ocena bardzo dobra

8-7 ocena dobra

6-5 ocena dobra

4-3 ocena dopuszczająca

2-0 ocena niedostateczna